

Skolbeslut för specialskola

---

efter tillsyn av regionskolan Manillaskolan inom
Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tillsyn av Manillaskolan

Specialskola årskurs 1-10

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Manillaskolan och Specialpedagogiska skolmyndigheten skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Manillaskolans kunskapsresultat måste förbättras då enbart åtta av de 14 avgångseleverna hade fullständiga betyg vårterminen 2010. 11 elever var tvåspråkiga i den meningen att de nått målen i såväl svenska som svenskt teckenspråk. Sett över en femårsperiod är genomsnittet för andelen avgångselever med fullständiga betyg endast 37 procent. Resultaten för årskurs 6 vårterminen 2010 visar att hälften av de 12 eleverna inte nådde målen i svenska. I engelska och teckenspråk nådde var tredje elev inte målen och i matematik var det en elev av fyra som inte nådde målen.

Skolan saknar samlade resultat för de elever som följer grundsärskolans kursplaner.

Det finns en medvetenhet hos skolans ledning och lärare om att elevernas resultat måste förbättras. Men det saknas en gemensam och tydlig strategi för hur detta ska genomföras i praktiken. Ett pedagogiskt ledarskap behöver åstadkommas genom att rektorn tar ett tydligt grepp över kvalitetsarbetet för att utveckla verksamheten. Det är av stor vikt att rektorn, utifrån en mer direkt kontakt med lärarna, gör sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och följer upp och utvärderar undervisningen och det särskilda stöd som ges till elever i behov av detta. Rektorn behöver också i övrigt utveckla strukturer för väl fungerande samverkan i olika grupper där elevernas lärande är i fokus och resultat analyseras och leder till förbättringsåtgärder. De förslag och idéer som framförts under tillsynen av olika medarbetare kan tas tillvara genom allas delaktighet. Det är således viktigt att all personal blir involverad i processen för att öka måluppfyllelsen.

I Manillaskolans dokumentation och i intervjuer redovisas olika orsaker till de låga resultaten. De dominerande förklaringarna är elevers sena språkutveckling och att många elever har ytterligare funktionsnedsättningar utöver dövhet eller hörselskada. Beskrivningen av elevers bristande förutsättningar motsvaras inte av en kritisk självprövning av den egna verksamheten. Detta bidrar till att personalen inte alltid har tillräckligt höga förväntningar på elevernas förmåga att lära och utvecklas. Det är därför viktigt att det hos all personal skapas en förståelse för betydelsen av att ha höga och tydliggjorda förväntningar på eleverna samt att lärare, elevhälsoteam och skolledning utgår från att det är skolans och undervisningens kvalitet, inte elevernas bristande förutsättningar som är avgörande för elevernas resultat.

Lärarna behöver utveckla en samsyn om hur man ger alla elever möjligheter att i undervisningen pröva antaganden, lösa problem och reflektera över undervisningens innehåll. De behöver även samverka för att sprida goda exempel på hur de kan utveckla sitt arbete så att eleverna upplever undervisningen mer stimulerande i alla ämnen.

Manillaskolan inriktar till stor del undervisningen på att eleverna ska bli tvåspråkiga och Skolinspektionen får flera exempel på gott arbete i dessa delar. Det saknas dock en fullt ut förankrad samsyn i hela organisationen kring vad tvåspråkighetsuppdraget innebär i praktiken. Därför är det angeläget att rektorn tillsammans med medarbetarna intensifierar arbetet med att säkerställa att varje elev ges goda förutsättningar att utveckla både svenskt teckenspråk och svenska.

Skolinspektionen konstaterar att det finns ett behov av kompetensutveckling när det gäller elever med utvecklingsstörning och dess konsekvenser för inläringen. Detta har även rektor, lärare och elevhälsoteam identifierat som ett utvecklingsområde. Men skolan saknar en planering för hur behovet ska tillgodoses.

Skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkningar måste förstärkas. Tecken på detta är en elevenkät från vårterminen 2010 som visar att elever känt sig kränkta av andra elever och av vuxna.

Skolinspektionen har i tillsynen av Manillaskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar för att nå målen i alla ämnen (Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer, 3 kap. 2-4 §§ specialskoleförordningen, Kursplanerna),
- Rektorn säkerställer inte i tillräcklig utsträckning att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen (1 kap. 2 § 1985 års skollag, 2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag, Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Mål och riktlinjer, 2.8 Rektors ansvar, 9 kap. 7 § specialskoleförordningen),
- Rektorn har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att tillse att alla lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3 § 1985 års skollag),
- Rektorn säkerställer inte att personalen i tillräcklig omfattning får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna genomföra sina arbetsuppgifter (2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar),
- Rektorn ser inte till att lärarna i tillräcklig omfattning ger eleverna fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling. De individuella utvecklingsplanerna (IUP) med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav fullt ut (Lpo 94 2.7, 8 kap. 1 § specialskoleförordningen),
- Rektorn säkerställer inte att lärarna i tillräcklig utsträckning använder de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning (8 kap. 10 § specialskoleförordningen),
- Rektorn säkerställer inte att bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna (Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg, Kursplanerna, 3 kap. 2-3 §§ samt 8 kap. 1 § specialskoleförordningen),
- Rektorn inhämtar inte i tillräcklig grad kunskaper om samt följer upp lärarnas undervisning (2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar),
- Rektorn tar inte i tillräcklig hög grad ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo94, 1 Den enskilda skolans utveckling, Lpo94, 2.8 Rektors ansvar),

Tillsyn av Manillaskolan

Datum: 2011-02-14

4 (5)

Dnr 40-2010:406

- Rektorn utvärderar och omprövar inte regelbundet de särskilda stödinsatser som ges (Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, 6 kap. 1 § Specialskoleförordningen),
- Rektorn och lärarna klargör inte mål och krav för elever (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter),
- Eleverna upplever inte undervisningen som tillräckligt stimulerande. Skolans undervisning ger inte i tillräcklig grad eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, lösa problem, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden (Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, Lpo 94 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, Lpo 94 2.2 Kunskaper, Riktlinjer, Mål att uppnå i specialskolan),
- Eleverna ges inte tillräckligt inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad (7 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande),
- Rektorn har inte tillräckligt tagit ansvar för att skolan har höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga (Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer),
- Skolans årliga plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag och 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling),
- Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att förebygga och förhindra kränkande behandling (14 a kap. 7 § 1985 års skollag),
- De skriftliga bedömningarna för eleverna som inte når målen i årskurs 10 följer inte de krav som ställs i specialskoleförordningen (8 kap. 9 § specialskoleförordningen),
- Eleverna erbjuds inte språkval enligt författningarnas krav (3 kap. 9 § specialskoleförordningen),
- Rektorn ser inte alltid till att det utreds om en elev har behov av särskilt stöd (6 kap. 1 § första stycket specialskoleförordningen),
- Rektorn säkerställer inte att skolan uppfyller specialskoleförordningens krav vad gäller åtgärdsprogram (6 kap. 1 § specialskoleförordningen),

Tillsyn av Manillaskolan

Datum: 2011-02-14

5 (5)

Dnr 40-2010:406

- Eleverna erbjuds inte särskilt stöd i tillräcklig utsträckning (1 kap. 2 § 1985 års skollag, 6 kap. 1 och 3 §§ specialskoleförordningen, Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Kunskaper),
- Rektorn deltar inte alltid i elevvårdskonferenser, rektor fattar inte beslut om anpassad studiegång för elever, (4 kap. 2-3 §§ specialskoleförordningen, 6 kap. 7 § specialskoleförordningen).

Rektor och Specialpedagogiska skolmyndigheten har ansvar för att Manillaskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag slutligt beslut för Specialpedagogiska skolmyndigheten meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektor och Specialpedagogiska skolmyndigheten snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Mathias Ljungström

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Åsa Rehnberg

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Manillaskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Specialskolan under hösten 2010 till och med mars 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga specialskolor. Skolinspektionen besökte Manillaskolan den 22-25 november och hade en avslutande återkoppling med skolans så kallade utvidgade ledningsgrupp den 15 december 2010. Ansvariga för inspektionen har undervisningsrådet Åsa Rehnberg och utredaren Mathias Ljungström varit.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i alla skolor som Specialpedagogiska skolmyndigheten har ansvar för sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i landet i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från Specialpedagogiska skolmyndigheten och Manillaskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Manillaskolan intervjuades rektorn, lärare, elevhälsoteamet, elever och föräldrar. Samtal fördes även med den utvidgade ledningsgruppen i samband med den avslutande återkopplingen. Även annan information om Specialskolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Allmänna synpunkter har också inhämtats från en rad intresseorganisationer som organiserar föräldrar till barn med funktionsnedsättningar, inom Specialpedagogiska skolmyndighetens verksamhetsområden.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om riktad och regelbunden tillsyn finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Manillaskolan

Skolan	Antal elever
Specialskola, årskurs 1-10	97
Utbildning enligt grundsärskolans kursplaner	14
Totalt antal elever	111

Källa: Skolans uppgifter i januari 2011

Manillaskolan är en av landets fem regionskolor för döva och hörselskadade elever. Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) är huvudman för skolan och upptagningsområdet är Stockholms län, Uppsala län och Gotlands län. Vid tiden för tillsynen finns inga elever från Gotland. Manillaskolan ligger på södra Djurgården i Stockholm. Skolan firade sitt 200-årsjubileum år 2009 och har därmed en lång tradition som skola för döva och hörselskadade elever. SPSM har beslutat att skolan ska flytta till mer ändamålsenliga lokaler hösten 2013.

Stockholms kommun är huvudman för två olika verksamheter som också finns i skolan, en förskoleklass och fritidshemmet Eken. Förskoleklassen har vid tiden för tillsynen 7 elever. Förskoleklassen och fritidshemmet tar emot döva och hörselskadade barn.

Manillaskolans ledningsgrupp består av rektor och två biträdande rektorer. Rektor tillträdde tjänsten i april 2010. Skolan har även en så kallad utvidgad ledningsgrupp, ULG. I den ingår rektor, biträdande rektorer, utvecklingssamordnare, arbetslagsledare, representanter för fritidshemmet, elevhälsan och skolans teknikgrupp. Det finns även en administrativ chef som tillsammans med rektor ingår i Specialpedagogiska skolmyndighetens myndighetens ledningsgrupp för Östra regionen.

Skolan är organiserad i tre arbetslag för Förskoleklass – årskurs 3, årskurs 4-6 och 7-10. Dessutom finns ett arbetslag för lärare i praktiskt-estetiska ämnen och ett arbetslag för fritidshemmet. Lagen benämns PAL – Pedagogiska ArbetsLag.

Ungefär hälften av Manillaskolans personal är döv eller hörselskadad. Skolan har en organisation som bygger på att döva, hörselskadade och hörande teckenspråkiga lärare har ett nära samarbete som ett led i arbetet med att förverkliga det övergripande målet för specialskolan – att eleverna ska vara tvåspråkiga när de slutar skolan.

Enligt Specialpedagogiska skolmyndighetens uppgifter för läsåret 2010/2011 har 78 av de 111 eleverna teckenspråk som undervisningsspråk. En elev har huvudsakligen tal som undervisningsspråk medan 32 elever har båda språken. En jämförelse över tid visar att andelen elever med inopererat cochleaimplantat har ökat.

Eleverna är i huvudsak indelade i åldershomogena klasser i de lägre skolåren medan de i årskurs 7-10 är åldersblandade. I flertalet ämnen är specialskolans kursplaner de samma som för grundskolan. För ämnena teckenspråk, engelska, moderna språk samt rörelse och drama finns dock särskilda kursplaner.

Undervisningen som utgår från grundsärskolans kursplaner bedrivs i två ålderblandade grupper, årskurs 2-3 och 7-10. För denna elevgrupp saknas kursplaner i svenska och teckenspråk. Det har skolan löst på lite olika sätt. Lärarna använder specialskolans kursplaner i tillämpliga delar i dessa ämnen. Men undervisningen utgår också från de preliminära kursplaner i svenska och teckenspråk för grundsärskolan som utarbetats av regionskolorna i samarbete med Skolverket.

Tillsynsprotokoll för Manillaskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer, Mål att uppnå i Specialskolan
3 kap. 2 - 4 §§ specialskoleförordningen
Kursplanerna

Motivering:

Specialpedagogiska skolmyndighetens statistik för läsåret 2008 /2009 visar att endast sex av 21 elever avslutade årskurs 10 med fullständiga betyg vid Manillaskolan. 15 elever hade ofullständiga betyg. Sex elever hade betyg i svenska, engelska och matematik och var därmed behöriga till nationella program.

Endast 11 av de 21 eleverna hade betyg i svenska och teckenspråk. Detta kan ses som ett av flera mått på hur väl Manillaskolan lyckas förverkliga målet i läroplanen om att varje elev efter genomgången specialskola ska vara tvåspråkig.

Statistiken för läsåret 2009/2010 visar något bättre resultat. Drygt hälften av avgångseleverna slutade Manillaskolan med fullständiga betyg, åtta av 14 elever. 11 av dem hade betyg i både svenska och teckenspråk. Sett över en femårsperiod (2006-2010) är genomsnittet för andelen avgångselever med fullständiga betyg endast 37 procent.

Manillaskolans betygskatalog för årskurs 10 visar att mindre än hälften av de 14 eleverna fick betyg i matematik läsåret 2009-2010. Resultaten är bättre i övriga ämnen där det varierar mellan 9 – 11 elever som fått minst betyget godkänt.

En jämförelse mellan resultaten på de nationella proven och betygen i skolår 10 visar för år 2010 en i huvudsak god överensstämmelse i svenska, engelska och matematik. Däremot är det en stor avvikelse i ämnet fysik. Endast tre elever fick godkänt på nationella provet medan åtta elever fick betyget godkänt eller väl godkänt i fysik. Mellan tre och åtta elever deltog inte i de olika ämnesproven.

Manillaskolan har samlade resultat över elevernas måluppfyllelse i årskurs 6 i alla ämnen utom i teknik för läsåret 2009-2010. I ämnena svenska, engelska, matematik och teckenspråk är det en betydligt lägre måluppfyllelse än i de övriga ämnena. Hälften av eleverna har inte nått målen i svenska. I engelska och teckenspråk är det en tredjedel som inte nått målen medan det i matematik är en fjärdedel. I övriga ämnen är det en

hög måluppfyllelse, t.ex. har samtliga elever nått målen i fysik och det är även höga resultat i de samhällsorienterande och praktiskt-estetiska ämnena.

Skolan har inga sammanställningar av resultaten i de nationella ämnesproven i svenska och matematik för årskurs 4. Däremot finns resultat över de olika delproven som visar att det är en stor andel elever som inte når kravnivån i de olika delarna, i många fall mer än hälften av eleverna. Det går dock inte att dra några generella slutsatser om måluppfyllelsen för årskurs 4 i dessa ämnen.

Manillaskolan saknar samlade resultat för de elever som följer grundsärskolans kursplaner. Skolinspektionen förväntar sig dock en redovisning av resultaten i samtliga ämnen i samband med uppföljningen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte i tillräcklig utsträckning att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

2 kap. 2 § första stycket och 3 § 1985 års skollag

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag

Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn uttrycker att hon inte riktigt vet om verksamheten är inriktad mot de nationella målen. Hon menar att pedagogiska frågor med fokus på skolans uppdrag sällan får utrymme i olika möten och samtal, trots att hon ser det som angeläget. Det är andra frågor som är fokus i alla de möten hon deltar i. Bland annat tar myndighetsgemensamma frågor och den planerade flytten av Manillaskolan stort utrymme. I rektorns möten med exempelvis arbetslagsledarna behandlas sällan frågor som rör skolans uppdrag utifrån de nationella styrdokumentens krav.

Lärare bekräftar att det är ovanligt med gemensamma diskussioner och samtal om mål i kursplaner och läroplanen och hur det ska omsättas i det pedagogiska arbetet. Dessa frågor prioriteras inte vid olika möten utan det är ofta elevvårdsfrågor och mer prak-

tiska och administrativa frågor som tar överhand. De efterlyser sådana diskussioner och en tydligare styrning från rektorn i dessa avseenden.

Ett centralt mål för specialskolan är att varje elev efter genomgången utbildning är tvåspråkig. Enligt kursplanen för teckenspråk och svenska ska utbildningen därför präglas av att de båda språken används parallellt i olika funktioner och förstärker varandra som verktyg för kommunikation och lärande. Syftet är att eleverna ska få en sådan beredskap att de kan leva och verka som tvåspråkiga individer i samhället.

SPSM har utformat en policy för tvåspråkighet som ska tillämpas i myndighetens verksamheter. I Manillaskolans så kallade Pedagogiska ledstänger finns skolans mer konkreta beskrivning av arbetet med hur eleverna ska utveckla två språk.

Tillsynen visar genom dokumentstudier och intervjuer att Manillaskolan till stor del inriktar verksamheten mot målet att eleverna ska bli tvåspråkiga. Skolinspektionen har även tagit del av flera goda exempel där undervisningen är inriktad mot detta mål. Men i samtal och intervjuer med rektor, lärare, föräldrar och elevhälsoteamet framträder också en mer komplex bild. Den pekar på att det inte finns en fullt ut förankrad samsyn i hela organisationen kring vad tvåspråkighetsuppdraget innebär i praktiken. I flera intervjuer och samtal uttrycks till exempel att det är en känslig fråga som ger upphov till spänningar och en oro över att det inte är en balans mellan språken. Dessa förhållanden kan, enligt Skolinspektionen, få effekter i undervisningen och medföra en risk för att elever kommer i kläm mellan olika uppfattningar. Det kan också vara en av förklaringarna till att en stor andel elever inte har nått målet att vara tvåspråkiga efter årskurs 10. Därför är det angeläget att rektorn tillsammans med medarbetarna intensifierar arbetet med att säkerställa att varje elev ges goda förutsättningar att utveckla både svenskt teckenspråk och svenska.

Sammanfattningsvis behöver rektorn öka ansträngningarna för att säkerställa att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen och att det finns en samsyn kring skolans uppdrag.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

På Manillaskolan har inte alla lärare utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § 1985 års skollag,

9 kap. 7 § specialskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över samtliga lärares utbildning på Manillaskolan samt vilka ämnen och årskurser de undervisar i. Även om det inom ramen för tillsynen inte varit möjligt att genomföra en fullständig och exakt genomgång på individnivå framgår det att många lärare saknar adekvat lärarutbildning för den undervisning de bedriver. Inom arbetslaget 4-6 saknar exempelvis ungefär hälften av lärarna utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Det finns även exempel på att förskollärare undervisar i ett stort antal ämnen och det förekommer också att lärare utan pedagogisk högskoleutbildning har ett omfattande undervisningsansvar.

Intervjuer med rektor, ledningsgruppen och lärare visar att det kan vara svårt att rekrytera lärare som har både ämnesbehörighet och god teckenspråkskompetens. Det har ibland medfört att man då har prioriterat teckenspråkskompetens framför ämneskompetens, eftersom man ser det som helt nödvändigt att lärarna kan teckenspråk.

Skolan saknar helt lärare som har utbildning för att undervisa i något av de moderna språken tyska, franska eller spanska. Det kan vara en bidragande orsak till att elever i praktiken inte väljer dessa ämnen som språkval.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

På Manillaskolan får inte all pedagogisk personal den kompetensutveckling som krävs för att professionellt genomföra sina arbetsuppgifter

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Det finns flera elever på Manillaskolan som får sin utbildning enligt grundsärskolans kursplaner. Rektor, lärare och elevhälsoteamet uttrycker att det finns ett behov av ökad kompetens när det gäller elever med utvecklingsstörning och dess konsekvenser för inlärningen. Detta anges även som ett förbättringsområde i skolans kvalitetsredovisning. Skolan har dock ingen planering för hur behovet av kompetensutveckling inom detta område ska tillgodoses.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Lärarna behöver förbättra arbetet med att ge eleverna fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling. De individuella utvecklingsplanerna (IUP) med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav fullt ut.

Författningsstöd:

8 kap. 1 § specialskoleförordningen

Lpo 94 2.7, Bedömning och betyg

Motivering:

Tillsynen visar att lärarna på Manillaskolan upprättar individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (IUP) för alla elever i samband med utvecklingssamtalen. Flera elever uttrycker i intervjuer att de vid utvecklingssamtalen får veta hur de lyckas nå målen och vad man kan utveckla mer. Men de får inte alltid veta hur det går i alla ämnen.

Skolan har utformat lokala tolkningar av specialskolans nationella kursplaner i en gemensam mall för de skriftliga omdömena. Där finns delmål för olika årskurser i respektive ämne samt en checklista där läraren ska kryssa för tre alternativ: om eleven inte når delmålen, når dem eller når dem väl. I mallen finns även kursplanernas och läroplanens mål att sträva mot samt uppnåendemålen för årskurs 6 och 10. Vidare finns utrymme för pedagogiska kommentarer. Skolinspektionens analys av mallen visar att de lokala tolkningarna inte alltid har en tydlig koppling till de nationella målen. Det är även oklart vilken funktion mål att sträva mot respektive mål att uppnå har för de skriftliga omdömena.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval individuella utvecklingsplaner innefattande skriftliga omdömen. Dessa varierar i kvalitet. Det finns t.ex. otydligheter kring vilken funktion de pedagogiska kommentarerna i det skriftliga omdömet har i förhållande till den framåtsyftande delen i den individuella utvecklingsplanen.

Det finns goda exempel på individuella utvecklingsplaner där det i den framåtsyftande delen framgår vilka insatser skolan ska göra för att eleven ska ha framgång i skolarbetet för att nå målen. Men det finns också exempel där det inte finns en tydlig koppling mellan uppsatta kunskapsmål och vilka insatser skolan ska bidra med för att eleven ska ges förutsättningar att nå de aktuella målen.

I exempel på individuella utvecklingsplaner för elever som följer grundsärskolans kursplaner framkommer flera brister och otydligheter. Exempelvis kan de relatera till såväl grundsärskolans som specialskolans kursplaner i olika ämnen utan att detta är helt tydligt. Vidare ges inte skriftliga omdömen i alla ämnen som eleverna har undervisning i.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Lärarna använder inte i tillräcklig utsträckning de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Författningsstöd:

8 kap. 10 § specialskoleförordningen

Motivering:

Manillaskolan använder sig av de nationella ämnesprov som Skolverket har anpassat så långt som möjligt för att de ska kunna genomföras av specialskolans elever.

Av redovisad statistik från 2006 - 2010 framgår att det i flera ämnen i årskurs 10 är en stor del av eleverna som inte genomför de nationella ämnesproven med undantag för år 2007 då samtliga elever genomförde alla prov. För år 2008 saknas kompletta uppgifter. Som exempel kan nämnas att vårterminen 2010 genomförde endast hälften av de 14 eleverna provet i matematik. I fysik genomförde endast tre elever provet medan åtta elever fick godkänt eller väl godkänt som slutbetyg i ämnet.

Vidare visar statistiken att det även förekommer att elever i årskurs 6 inte genomför de nationella ämnesproven. Vårterminen genomförde exempelvis endast fyra av de 12 eleverna proven.

Rektor uppger att hon inte känner till varför många elever inte genomför proven. Flera lärare förklarar i intervjuer att de inte vill utsätta elever för uppenbara misslyckanden och därför medverkar de till att många elever inte heller genomför de nationella ämnesproven. Men det finns även lärare som menar att proven bör genomföras i högre utsträckning.

Det kan förekomma situationer där det inte är meningsfullt att elever genomför de nationella proven. Med hänsyn till förordningens krav är det dock inte godtagbart att en förhållandevis stor andel elever inte genomför proven.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Rektor ser inte till att lärarna vid bedömning och betygssättning alltid utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg
3 kap. 2 - 3 §§ specialskoleförordningen
8 kap. 1 § specialskoleförordningen
Kursplanerna

Motivering:

Manillaskolans sammanställning över resultat för årskurs 6 visar överlag betydligt lägre resultat i ämnena svenska, engelska, matematik och teckenspråk i jämförelse med resultaten i alla övriga ämnen. Lärarna har alltså bedömt att eleverna har nått målen i högre utsträckning i övriga ämnen. I Skolinspektionens avslutande återkoppling med den utvidgade ledningsgruppen (ULG) förklarar lärare de högre resultaten med att bedömningskunskaperna och bedömningsverktygen inte är lika utvecklade för flera av de aktuella ämnena. Skolinspektionen konstaterar därför att det finns en risk för att kunskapsbedömningarna i årskurs 6 till viss del vilar på vaga grunder.

I intervjuer och samtal med elever i de högre årskurserna framkommer att de inte alltid vet vad de ska kunna för att få ett visst betyg. Flera elever efterlyser en tydlighet kring detta. Oklarheten speglas även i att skolans skattningsskala i de skriftliga omdömena (inte når delmålen, når delmålen och når delmålen väl) är otydlig i sin funktion för årskurs 9 och 10 då betyg ska sättas. Det har ingen tydlig koppling till betygskriterierna för årskurs 10 utan bidrar snarare till otydligheter. Skolan saknar dessutom lokala betygskriterier för årskurs 9.

Intervjuer med betygssättande lärare visar att det förekommer ett samarbete inom skolan kring betygssättning. Däremot finns inget samarbete med grundskolor i dessa frågor med undantag för något enstaka exempel. Frånsett målen i svenska, engelska och musik (motsvaras av ämnet rörelse och drama) gäller grundskolans upp nåendemål också i specialskolan. De flesta kursplaner är därmed gemensamma för specialskolan och landets grundskolor. Det måste vara angeläget i ett nationellt perspektiv att eftersträva likvärdighet såväl när det gäller konkretisering av kursplaner som bedömning och betygssättning. Att enbart ha ett utbyte inom den begränsade sfären specialskolor innebär en risk för perspektivförskjutning och bristande likvärdighet.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn inhämtar inte i tillräcklig grad kunskaper om samt följer upp lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Lärare uttrycker i intervjuer att rektorn inte är så insatt i undervisningen. Hon gör sällan lektionsbesök och det är inte heller vanligt att hon tar upp frågor som rör undervisningen, vare sig i fortlöpande samtal eller i olika möten. Rektorn bekräftar detta faktum, trots att hon ser det som viktiga delar i sitt uppdrag. Ansvaret för stora delar av det pedagogiska ledningsarbetet är delegerat till de biträdande rektorerna.

Det innebär att rektorn varken följer upp hur pass stimulerande undervisningen är eller hur väl läroplanens och kursplanernas mål i övrigt får genomslag i undervisningen. Det är speciellt viktigt att rektorn ökar sina ansträngningar i dessa avseenden, inte minst med tanke på att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att alla elever ska ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräcklig hög grad ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Manillaskolans kvalitetsarbete dokumenteras i en kvalitetsredovisning och en arbetsplan. Dokumenten utgår från en gemensam mall för Specialpedagogiska skolmyndigheten. Kvalitetsredovisningen för 2009 är i stora delar en beskrivning av verksamheten och det arbete som har bedrivits. Den speglar till viss del utvecklingsarbetet som pågår i skolan. Det gäller exempelvis tvåspråkighetsarbetet och processen med att ta fram matriser för skriftliga omdömen i alla ämnen. Detta utvecklingsarbete bekräftas även i intervjuer med lärare. Resultatdelen är föga utvecklad. En tidsserie redovisas för genomsnittsbetyg i teckenspråk, svenska, engelska och matematik. Det framgår också i vilken utsträckning avgångseleverna har fullständiga betyg. Däremot saknas redovisning av övriga ämnen, liksom resultat för årskurs 4 och 6 och för elever som följer grundsärskolans kursplaner. I vilken mån skolans elever uppnått tvåspråkighet redovisas inte heller. Det finns ingen analys av de redovisade kunskapsresultaten. Arbetsplanen för 2010 saknar i flera delar en tydlig koppling till redovisade resultat.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av åtskilliga övergripande resultat för Manillaskolan. Intervjuer visar dock att dessa inte är kända för rektorn eller lärare, även om det finns en mer allmän medvetenhet om att skolan uppvisar en låg måluppfyllelse. Det innebär att resultaten i praktiken inte används som en viktig utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete för att utveckla verksamheten.

Rektorn behöver systematisera kvalitetsarbetet och kommunicera uppföljningar och utvärderingar så att både väl fungerande insatser synliggörs men också att behov av förbättringsinsatser tydliggörs. Det är viktigt att all personal blir delaktig i processen för att öka måluppfyllelsen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn utvärderar och omprövar inte regelbundet de särskilda stödinsatser som ges.

Författningsstöd:

6 kap. 1 § specialskoleförordningen

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Intervjuer med rektor och elevhälsoteamet visar att rektor inte är involverad i stora delar av Manillaskolans elevhälsoarbete. Rektor uttrycker vidare att hon inte har en samlad bild av vilka elever som har åtgärdsprogram. Hon har också en oro för att alla elever som har rätt till åtgärdsprogram inte får detta. Därmed saknas viktiga underlag och fungerande rutiner för att rektor ska kunna följa upp och eventuellt ompröva de särskilda stödinsatser som ges. Rektor bekräftar att detta är ett angeläget utvecklingsområde för Manillaskolan. (Se vidare under bedömningsområdet Särskilt stöd.)

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan klargör inte i tillräckligt hög grad mål och krav för eleverna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Manillaskolans äldre elever uttrycker i intervjuer att de inte alltid får reda på vilka mål som finns i de olika ämnena. Det förefaller vara lärarberoende. Elever menar också att det inte är en självklarhet att de får reda på vad man ska kunna för att nå ett visst mål. Även om de till viss del får information om detta vid utvecklingssamtalen förekommer uppfattningar om att detta är för sent. Det finns tydliga önskemål om att få veta detta i ett tidigare skede.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Elever upplever inte i alla delar undervisningen som stimulerande

Författningsstöd:

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande
Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Lpo 94, 2.2. Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Vid intervjuer och samtal med lärare och elever framkommer att det varierar om eleverna upplever undervisningen som stimulerande. Exempelvis beskriver eleverna arbetet i en del ämnen som enformigt när det gäller innehåll och arbetssätt. "Lärarna pratar bara. Man blir trött av att lyssna på allt". Samtidigt framkommer goda exempel där läraren utgår från elevernas erfarenhet och intressen, varierar arbetssätt och redovisningsformer på ett sätt som ger eleverna lust att lära. Lärarna behöver därför samverka för att sprida goda exempel på hur de kan utveckla sitt arbete så att undervisningen i alla ämnen blir mer stimulerande.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Undervisningen ger inte eleverna tillräckliga möjligheter att pröva antaganden, lösa problem och reflektera över erfarenheter.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer

Lpo 94 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Motivering:

Elevintervjuer och iakttagelser i undervisningen visar att eleverna inte alltid ges möjlighet att pröva antaganden, lösa problem, argumentera och reflektera över innehållet i undervisningen. Istället får fakta- och färdighetsträning stort utrymme genom att eleverna till exempel fyller i olika arbetsuppgifter eller tecknar rätt svar på olika frågor. De ges få möjligheter att i samspel med kamrater fundera över innehållet i undervisningen och använda kunskaperna. Detta bekräftas även i Skolinspektionens avslutande återkopplingen med den utvidgade ledningsgruppen (ULG).

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer

Lpo 94, 2.8 Rektorns ansvar

Motivering:

Samtal och intervjuer med lärare visar att det inte finns någon gemensam syn på skolans arbete med elevers inflytande över utbildningens utformning. Det finns en spännvidd mellan lärare som beskriver goda exempel på elevers delaktighet och lärare som beskriver att inflytandet främst innebär att elever ibland får välja mellan förutbestämda arbetsuppgifter.

Skolinspektionens iakttagelser visar att den dominerande bilden är att undervisningen som helhet utformas så att läraren talar om för eleverna vilka uppgifter de ska göra, hur de ska genomföras, hur mycket tid som behövs, redovisningsformer osv. Eleverna ges få möjligheter att själva försöka fundera över, ställa frågor och samtala om hur en uppgift ska genomföras och redovisas. Detta gäller såväl de yngre som de äldre eleverna. Det tycks inte finnas en tydlig s.k. röd tråd som syftar till att utveckla en progression i inflytandet och delaktigheten i förhållande till elevernas stigande ålder och mognad.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Tillit till elevens förmåga

Bedömning:

Skolan har inte höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer

Motivering:

I intervjuer och samtal med elever framkommer flera exempel på att de ibland måste göra uppgifter som de tycker är för låtta. Detta framkommer också genom Skolinspektionens iakttagelser i undervisningen. Föräldrar uttrycker en viss farhåga för att deras barn inte alltid får tillräckliga utmaningar i sitt lärande.

I dokumentationen från skolan och i intervjuer med skolans personal ges beskrivningar av en ökande andel elever med flera funktionsnedsättningar som en förklaring till skolans låga resultat. Det återkommer också som ett vanligt svar på vilka förväntningar man har på elevers möjligheter att nå målen. Även om beskrivningen är korrekt uppstår en risk för att förklaringsmodellen påverkar förväntningarna på elevernas studieresultat på ett negativt sätt. Rektor uttrycker en farhåga för att personal inte alltid har tillräckligt höga förväntningar på elevers förmåga att lära.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studier

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte skollagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

Motivering:

Manillaskolan har en likabehandlingsplan som också fungerar som en årlig plan mot kränkande behandling. Planen innehåller en översikt av åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Den saknar dock specifika åtgärder som ska genomföras under det kommande året, vilka bygger på en på skolan gjord kartläggning. Vidare saknas en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn måste se till att ytterligare åtgärder vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Författningsstöd:

14 a kap. 7 § 1985 års skollag.

Motivering:

Manillaskolans Antimobbinggrupp och kompisstödjare genomför årligen en nulägesanalys i form av trivselenkäter som alla elever får svara på. Den tar upp frågor om trygghet, trivsel, kränkningar och förtroende för Antimobbinggruppen och kompisstödjarna. Enkäten är anpassad efter olika åldersgrupper.

Resultaten från enkäten som genomfördes under vårterminen 2010 visar bl.a. att det finns elever som känner sig mobbade/kränkta av andra elever. I elevintervjuer bekräftas exempel på att det förekommit kränkningar mellan elever. Eleverna menar att vuxna vanligen tar tag i och åtgärdar situationer av kränkningar.

Enkäten visar också att det finns elever i alla åldersgrupper som upplever sig kränkta/mobbade av vuxna. I intervjuer med lärare och rektorn uttrycks att dessa resultat okända. Föräldrar känner inte heller till resultaten. Skolans elevhälsoteam har dock en bild av resultaten och konstaterar att skolan inte har använt dem i sitt arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolan måste därför i sitt förebyggande arbete göra det tydligt för eleverna att skolan ser allvarligt på kränkningar och att man kommer att åtgärda dessa i förekommande fall.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Manillaskolans skriftliga bedömningar för elever som inte nått målen i årskurs 10 motsvarar inte alltid specialskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

8 kap. 9 § specialskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av skriftliga bedömningar och de varierar i kvalitet. De anger inte alltid på ett tydligt sätt elevernas kunskapsutveckling i de olika ämnena samt eventuella stödåtgärder som vidtagits. Några av dem saknar uppgifter om vilka mål eleverna har nått, utan de fokuserar istället på hur eleven arbetar, till exempel "har svårigheter med att jobba självständigt när det är uppgifter med text".

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Manillaskolan erbjuder inte eleverna språkval enligt författningarnas krav.

Författningsstöd:

3 kap. 9 – 10 §§ specialskoleförordningen

Motivering:

Manillaskolan erbjuder franska, tyska, spanska och amerikanskt teckenspråk under förutsättning att det är minst tre elever som har valt det och att "samtliga är godkända i svenska, engelska och teckenspråk". Det är inte förenligt med specialskoleförordningen att ställa krav på att elever ska ha godkänt i ett eller flera ämnen som grund för ett språkval.

Under innevarande läsår har inga elever ovanstående ämnen i sitt språkval. De har istället svenska, engelska och amerikanskt teckenspråk som språkval. Skolinspektionen konstaterar att Manillaskolan saknar lärare som har utbildning för att undervisa i franska, spanska eller tyska.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Om det framkommer att en elev har behov av särskilt stöd ser inte rektor alltid till att detta utreds.

Författningsstöd:

6 kap. 1 § första stycket specialskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Manillaskolans handlingsplan för elevvårdsarbetet. Tillsynen visar att planen inte fungerar i praktiken i de delar där rektor och elevhälso-teamet förutsätts att samarbeta. Vid tiden för Skolinspektionens besök har rektor till exempel ännu inte lett någon elevvårdskonferens, trots att hon menar att det finns behov av detta. Rektor förklarar detta med att hon inte fått till stånd ett fungerande samarbete med elevhälso-teamet. Det bekräftas även i intervjun med elevhälso-teamet. Detta får bland annat till följd att rektor inte är involverad i stora delar av Manillaskolans elevhälsoarbete, utan det sköts av elevhälso-teamet utan rektors inblandning. Därmed säkerställer inte rektor att det alltid utreds om en elev är i behov av särskilt stöd. Det kan i förlängningen innebära en risk för att elever i behov av särskilt stöd inte alltid får detta, vilket är allvarligt.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att skolan uppfyller författningarnas krav vad gäller åtgärdsprogram.

Författningsstöd:

6 kap. 1 § specialskoleförordningen

Motivering:

Enligt Manillaskolans handlingsplan för elevvårdsarbetet ansvarar mentorn för att åtgärdsprogram upprättas med stöd av eventuell annan berörd personal. I rutinerna ingår att rektor ska skriva under programmen när de väl är upprättade.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av uppfyller i stora delar förordningens krav. Det framgår dock inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I intervjuer med elevhälso-teamet framkommer uppfattningar som att "uppföljningar är vi inte bra på". Likartade synpunkter framkommer också från föräldrar. Även rektorn befarar att åtgärdsprogrammen inte alltid följs upp. Hon uttrycker också en stor osäkerhet om hon egentligen får in alla åtgärdsprogram för genomläsning och underskrift.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i tillräcklig utsträckning till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

6 kap. 1 och 3 §§ specialskoleförordningen

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Motivering:

I intervjuer med lärare och elevhälsoteamet framförs uppfattningar om att elever inte alltid får särskilt stöd i tillräcklig utsträckning. Det bekräftas även i Skolinspektionens avslutande återkoppling med Manillaskolans utvidgade ledningsgrupp (ULG). Det uttrycks bland annat som att "det finns en tröghet i systemet" och "många kan ha svårt att komma till kärnan i vad eleverna kan behöva". Det uppges exempelvis gälla brister i stödet för elever med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi, att hörhjälpmedlen ibland kan missas och att elever inte alltid ges möjlighet att utveckla det talade språket då det kan kollidera med undervisning i teckenspråk.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Rektors beslutsfattande

Bedömning:

Rektor deltar inte alltid i elevvårdskonferenser. Rektor fattar inte beslut om anpassad studiegång för elever som får en undervisning som avviker från timplanen i vissa ämnen.

Författningsstöd:

3 kap. 4 § specialskoleförordningen

4 kap. 2 och 3 §§ specialskoleförordningen

6 kap. 7 § specialskoleförordningen

Motivering:

Tillsynen visar att det inte är självklart att rektorn ingår i elevvårdskonferensen, vilket strider mot specialskoleförordningen. Av tradition tycks biträdande rektor istället ha en central funktion i Manillaskolans elevhälsoarbete. Det framgår av intervjuer och i skolans handlingsplan för elevvårdsarbetet. Detta märks även i Skolinspektionens analys av ett urval av protokoll från elevvårdskonferenser. Där står biträdande rektor ibland som beslutsfattare. Dessa förhållanden innebär i förlängningen att rektor inte alltid är involverad i avgörande beslut som rör enskilda elever.

Beslut om anpassad studiegång ska, enligt delegation från Specialpedagogiska skolmyndigheten, fattas av rektor. Detta sker dock inte, utan rektor uppger att flera elever har en anpassad studiegång i ett eller flera ämnen, trots att hon inte har fattat beslut om det. Hon menar att gamla beslut från föregående läsår i praktiken fortsätter att gälla utan att de har omprövats. Rektorn förklarar detta faktum med att hon inte har fått till stånd ett väl fungerande elevhälsoarbete.